

Tolstoj als pedagoog

CAHIER

7

*Verantwoording
&
Literatuur*

Dolph Kohnstamm

**Verantwoording
&
Literatuur**

Dolph Kohnstamm

Lev Tolstoj door Ilja Repin

Verantwoording

Aanleiding tot dit project

was de herdenking van Tolstojs dood honderd jaar geleden, in november 1910.

De teksten van Tolstoj zelf

in de Cahiers 3a t/m 3j zijn gebaseerd op een bewerking door mij van het boekje dat in 1976 verscheen bij uitgeverij Contact met als titel *Jásnaja Poljána; verslag van een onderwijsexperiment*. De vertaling uit het Russisch was van Katja Vos. Het verscheen in de *Ouders van Nu* reeks op initiatief van onderwijsjournalist Jos Ahlers, hoofdredacteur van het toenmalige maandblad *School*. Ik ben de uitgeverij Contact erkentelijk voor de toestemming deze teksten te mogen hergebruiken.

Alléén de tekst van Cahier 3a

heb ik nauwgezet kunnen vergelijken met twee Engelse vertalingen. Waar ik dat wenselijk vond heb ik de Engelse vertalingen gevolgd. Voor de teksten in Cahier 3b tot en met 3j heb ik een dergelijke vergelijking en aanpassing nog niet kunnen maken. Maar ik hoop dat er slavisten zullen

zijn, die, onder de indruk van wat Tolstoj over zijn onderwijs in de jaren 1859-1862 schreef, een allereerste vertaling in het Nederlands uit het Russisch origineel zullen willen gaan maken.

De tekst van Cahier 5

is gebaseerd op een vertaling, door Rita, uit het Engels, van een deel van het Russisch origineel, door de oud-onderwijzer Pjotr Morózov. Pjotr was geen familie van de oud-leerling Vasili Morózov, wiens herinneringen staan in het boek *De onbekende jonge Tolstoj*. Morózov is een heel veel voorkomende achternaam in Rusland. Het betekent 'vrieskou'. Te vergelijken met het onze, ook zo bekende De Vries, terwijl het hier toch minder vaak en hard vriest dan in Rusland.

Overige verantwoordingen

staan in de afzonderlijke Cahiers en in het boek *De onbekende jonge Tolstoj*. De verantwoording voor de opname op deze website van de twee afzonderlijke publicaties, het Russische *Novaja Azboek*a, en het Engelse *Tolstoy as teacher*, staat in de betreffende e-uitgaven.

De grafische verzorging

van de Cahiers is door Rita gedaan. Zij selecteerde ook de illustraties uit allerlei bronnen: uit een aantal van de hieronder genoemde boeken, uit alleen via Google Afbeel-

dingen te vinden bronnen én uit door mijzelf in september 2010 gemaakte foto's in het Tolstoy State Museum in Moskou, en op Tolstojs voormalige landgoed Jásnaja Poljana.

De technische realisering

van de website waarop dit alles nu staat is van de hand van onze webmeester Rob Faas van www.anothersite.nl

Oorspronkelijk had ik ook nog een cahier willen vullen met wat ik zelf vind van Tolstojs inspanningen voor, en gedachten over het onderwijs aan Russische volkskinderen uit de tweede helft van de 19e eeuw. Om verschillende redenen heb ik daarvan afgezien. Een artikel van mij voor de *Groene Amsterdammer*, in Cahier 2, geeft wel een indicatie. Meer nog doet dat een interview met mij door Mirjam Schottelndreier voor de *Volkskrant*, dat op deze website staat in mijn rubriek Allerlei.

Geraadpleegde literatuur

Per taal in volgorde van belangrijkheid voor dit project

In het Nederlands

Pavel Biroekoff: *Tolstoi's leven, zijne persoonlijke herinneringen, brieven en aantekeningen, 1828-1863.*

Geautoriseerde vertaling naar het Russische handschrift door Emma B. Van der Wijk. Amsterdam: Van Kampen & Zn, 1906. Ook als gratis Gutenberg E-book op het internet.

Karel van het Reve: *Geschiedenis van de Russische literatuur.* Amsterdam: Van Oorschot, 1985.

Henriette Roland Holst van der Schalk: *Tolstoi, zijn wezen en zijn werk.*

Rotterdam: Brusse's Uitgeversmaatschappij, 1930.

Orlando Figes: *Natasja's dans; een culturele geschiedenis van Rusland.*

Vertaling door Margriet Agricola. Utrecht: Het Spectrum, 2003.

Romain Rolland: *Het leven van Tolstoi*.

Vertaling door Andries de Rosa. Amsterdam: Querido, 1921.

Rudolf Jans: *Tolstoj in Nederland*.

Bussum: Paul Brand, 1952.

In het Engels

Aylmer Maude: *The life of Tolstoy Vol. 1 en Vol. 2*.

Oxford: Oxford University Press paperback, 1987.

Bob Blaisdell (ed.) *Tolstoy as teacher; Leo Tolstoy's writings on education*.

Vertalingen uit het Russisch door Christopher Edgar. New York Teachers & Writers Collaborative, 2000.

Alan Pinch & Michael Armstrong: *Tolstoy on education; Tolstoy's educational writings 1861-1862*.

Vertalingen uit het Russisch door Michael Pinch. London: The Athlone Press, 1982.

Reginald D. Archambault (ed.) *Tolstoy on education*.

Vertaling uit het Russisch door Leo Wiener. Chicago: University of Chicago Press, 1967.

Daniel Murphy: *Tolstoy and Education*.

Dublin: Irish Academic Press, 1992.

Verschillende auteurs: *Reminiscences of Lev Tolstoi by his contemporaries.*

Vertaling uit het Russisch door Margaret Wettlin. Moscow: Foreign Languages Publishing House, z.j.

Sofia Tolstoy: *The diaries of Sofia Tolstoy.*

Vertaling uit het Russisch door Cathy Porter. London: Alma Books, 2009.

A.N. Wilson: *Tolstoy.*

New York: Norton, 1988.

In het Duits

Ulrich Klemm: *Die libertäre Reformpädagogik Tolstois; und ihre Rezeption in der deutschen Pädagogik.*

Reutlingen: Trotzdem Verlag, 1984.

Leo Tolstoi: *Libertäre Volksbildung; Pädagogische schriften und Dokumente.*

In de bewerking van Ulrich Klemm. Frankfurt: Frankfurt Verlag Edition, 2004.

Leo Tolstoi: *Das Neue Alphabet.*

Vertalingen uit het Russisch door Hermann Assemissen. Berlijn: Rutten & Loenig, 1960

In het Frans

Charles Baudouin: *Tolstoï éducateur.*

Neuchatel/Paris: Librairie Delachaux & Niestlé, 1921.

